

Izjava o naložbeni politiki - Dinamični podsklad javnih uslužbencev

Uprava Modre zavarovalnice, d. d., je sprejela izjavo o naložbeni politiki v januarju 2017 ter spremembe in dopolnitve na seji 9. 3. 2018.

1. Osnovni podatki

Krovni pokojninski sklad javnih uslužbencev (v nadaljevanju: Krovni sklad) je oblikovan na podlagi zakonodaje Republike Slovenije, ki ureja področje dodatnega pokojninskega zavarovanja in je sestavljen iz treh podskladov:

- Dinamični podsklad javnih uslužbencev
- Preudarni podsklad javnih uslužbencev
- Zajamčeni podsklad javnih uslužbencev

Krovni sklad upravlja Modra zavarovalnica, d. d., Dunajska cesta 119, Ljubljana.

Nadzor nad upravljanjem in poslovanjem Krovnega sklada opravlja Agencija za trg vrednostnih papirjev, Poljanski nasip 6, Ljubljana, Slovenija (www.a-tvp.si).

Modra zavarovalnica, d. d., kot upravljavka Krovnega sklada v okviru treh podskladov izvaja naložbeno politiko življenjskega cikla člana. Upravljavka razporeja sredstva člana v podsklade glede na njegovo starost in s tem zasleduje optimalno razporeditev sredstev člana glede na pričakovano donosnost in tveganost naložb, upošteva tudi predviden čas varčevanja v skladu (časovni horizont).

Posamezni podskladi se med seboj razlikujejo po naložbenem cilju in posledično po strateški razporeditvi sredstev po vrstah naložb.

Dinamični podsklad javnih uslužbencev je namenjen mlajšim članom do 50 let in zasleduje bolj tvegano naložbeno politiko.

2. Strateška porazdelitev sredstev

a) Kratek opis dolgoročne porazdelitve sredstev

Podsklad ima v visoko tveganih naložbah naloženih vsaj 70 % svojih sredstev. Z izpostavljenostjo do te vrste naložb bo na dolgi rok dosegal cilj višje donosnosti ob enaki ali celo nižji ravni dolgoročnega tveganja¹.

Visoko tvegane naložbe predstavljajo:

- lastniški vrednostni papirji in enote oziroma delnice zaprtih investicijskih skladov, ki vlagajo pretežno v lastniške vrednostne papirje, v izvedene finančne instrumente, v nepremičnine, v tvegani kapital ali v alternativne naložbe,

¹ Čeprav je naložbeni razred na kratki rok bolj tvegan od ostalih naložbenih razredov, je tveganost na dolgi rok znatno nižja. Vzrok je v avtokorelaciji donosnosti tega naložbenega razreda, ki se izkazuje na dolgi rok. To pomeni, da obdobjem padanja cen sledijo obdobja rasti cen, ki jih lahko z ustrežno naložbeno politiko in rednimi vplačili v podsklad izkoristimo za doseganje višje pozitivne donosnosti ob relativno nižjem tveganju.

- enote ali delnice odprtih investicijskih skladov, ki vlagajo pretežno v lastniške vrednostne papirje, v izvedene finančne instrumente, v nepremičnine, v tvegani kapital ali v alternativne naložbe,
- nepremičnine,
- tvegani kapital in
- podjetniški dolžniški vrednostni papirji z bonitetno oceno pod investicijskim razredom ter zaprti ali odprti investicijski skladi, ki vlagajo pretežno v take dolžniške vrednostne papirje.

Dolgoročni ciljni delež visoko tveganih naložb iz prejšnjega odstavka znaša 90 % sredstev podsklada.

Podsklad ima v nizko tveganih naložbah naloženi od 0 do 30 % svojih sredstev. Nizko tvegane naložbe predstavljajo denarni depoziti in instrumenti denarnega trga ter vrednostni papirji, katerih izdajatelj je

Republika Slovenija, Banka Slovenije, država podpisnica Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru ali država OECD oziroma mednarodna finančna organizacija, oziroma za katere jamči ena od teh oseb. Med nizko tvegane naložbe spadajo tudi enote oziroma delnice odprtih ali zaprtih investicijskih skladov, ki pretežno vlagajo v take dolžniške vrednostne papirje.

Dolgoročni ciljni delež nizko tveganih naložb iz prejšnjega odstavka znaša 10 % sredstev podsklada.

Podsklad ima lahko sredstva naložena tudi v srednje tvegane naložbe, ki jih tipično predstavljajo podjetniške obveznice z investicijsko bonitetno oceno, zadolžnice in podobni instrumenti, ki niso všteti v skupino nizko tveganih naložb.

Podsklad naj dolgoročno ne bi imel sredstev naloženih v naložbe iz prejšnjega odstavka. Kljub temu ima lahko podsklad v določenih obdobjih sredstva naložena tudi v ta naložbeni razred, če upravljavka oceni, da gre za ustrezno naložbeno priložnost z vidika razmerja med donosnostjo in tveganostjo.

	Dolgoročni ciljni delež
Visoko tvegane naložbe	90 %
Srednje tvegane naložbe	0 %
Nizko tvegane naložbe	10 %

b) Opredelitev vodil uspešnosti poslovanja in načina spremljanja uspešnosti

Kot merilo za ugotavljanje uspešnosti se uporabljajo primerjalni indeksi, ki merijo donosnost posamezne vrste naložb. Upravljavka tedensko primerja donosnost posamezne vrste naložb z donosnostjo izbranega primerjalnega indeksa te vrste naložb.

Primerjalni indeksi po vrstah naložb so:

- Pri neposrednem² ali posrednem³ investiranju v delnice in druge lastniške vrednostne papirje se zasleduje svetovno razpršeni delniški indeks.
- Pri neposrednem ali posrednem investiranju v dolžniške vrednostne papirje in podobne naložbe se zasleduje razpršeni evropski indeks evronominiranih obveznic z investicijsko bonitetno oceno.
- Pri neposrednem ali posrednem investiranju v instrumente denarnega trga in depozite se zasleduje tržna obrestna mera na medbančnem trgu, nominirana v evrih.
- Pri neposrednem ali posrednem investiranju v nepremičnine se zasleduje indeks evropskih nepremičninskih podjetij.
- Pri neposrednem ali posrednem investiranju v tvegani kapital in alternativne naložbe se zasleduje svetovno razpršeni delniški indeks.

Kot merilo uspešnosti podsklada se uporablja tudi razmerje med doseženo donosnostjo in tveganostjo naložb oz. vrste naložb npr. Sharpov, Treynorjev ... koeficient.

Upravljavka bo prav tako primerjala doseženo donosnost podsklada z doseženimi donosnostmi konkurenčnih vzajemnih pokojninskih skladov v Republiki Sloveniji v različnih časovnih obdobjih. Upravljavka spremlja tudi poslovanje podobnih pokojninskih skladov tujih upravljavcev.

c) Opredelitev kriterijev za spremembo porazdelitve sredstev, upošteva je spremenjene obveznosti sklada in razmere na trgu

Dolgoročna strateška porazdelitev sredstev podsklada je določena na podlagi analize dolgoročnih zgodovinskih donosnosti posamezne vrste naložb, zakonskih omejitev in obveznosti do članov podsklada.

Upravljavka podsklada vsaj enkrat letno oziroma po potrebi, ki jo narekujejo spremenjene tržne razmere, na internih organih upravljavke na podlagi makroekonomskih predvidevanj cikličnih in strukturnih gibanj, temeljne in tehnične (pod)precenjenosti posameznih vrst naložb, preverja ustreznost strateške porazdelitve sredstev. Pri tem analizira različne tržne scenarije ter ocenjuje vpliv scenarijev na podsklad. Izvede tudi optimizacijo vrst naložb glede na razmerje med njihovo pričakovano donosnostjo in tveganostjo (npr. Markowitzev model). Upravljavka glede na izide analize spremeni strateško alokacijo v zeleni smeri.

d) Kratek opis splošnih usmeritev upravljavca v zvezi s taktičnimi prerazdelitvami sredstev, izbiro finančnih instrumentov in drugih vrst naložb ter izvrševanjem naročil za trgovanje

V lastniške vrednostne papirje in podobne naložbe se lahko vlaga neposredno ali posredno prek razpršenih investicijskih skladov. Vsak nakup vrednostnega papirja se presoja kot individualna naložba in tudi z vidika vpliva te naložbe na celoten portfelj. Vsaka naložba se ocenjuje s primerjavo njene notranje vrednosti in tržne vrednosti, relativno primerjavo vrednosti glede na podobne naložbe, likvidnost ipd.

² Pojem **neposredno investiranje** se nanaša na neposredno investiranje v finančne instrumente določenega tipa. Na primer pri neposrednem investiranju v lastniške vrednostne papirje se pojem nanaša na delnice in druge delnicam enakovredne vrednostne papirje, ki predstavljajo delež v kapitalu ali članskih pravicah pravnih oseb, ter potrdila o deponiranju v zvezi z delnicami. Pojem neposredno investiranje v dolžniške vrednostne papirje in podobne naložbe pa se nanaša na obveznice, zadolžnice in druge vrste vrednostnih papirjev, ki vsebujejo obveznost izdajatelja ter potrdila o deponiranju v zvezi s temi naložbami.

³ Pojem **posredno investiranje** v finančne instrumente določenega tipa pomeni izpostavljenost v ta tip naložb preko drugega finančnega instrumenta, po navadi preko odprtih ali zaprtih investicijskih skladov, ki vlagajo pretežno v ta tip naložb.

Osnovno naložbeno strategijo pri **dolžniških vrednostnih papirjih** predstavlja izkoriščanje relativne podcenjenosti obveznic določenih zapadlosti, držav in vrst izdajateljev. Praviloma se investira v dolžniške vrednostne papirje, nominirane v evrih. Podlaga za izbiro naložbe v obveznice različnih zapadlosti je analiza izdajatelja vrednostnega papirja in pričakovanja glede prihodnje spremembe krivulje donosnosti. Naložbena odločitev temelji na osnovnih in tehničnih dejavnikih, ki vplivajo na gibanje tečajev na trgih dolžniških vrednostnih papirjev. V dolžniške vrednostne papirje se lahko vlaga tudi posredno prek naložb v investicijske sklade.

Ob upoštevanju krovnih omejitev so neodvisno od kriterijev iz prejšnjih dveh odstavkih med lastniške in dolžniške naložbe podsklada vključene tudi naložbe, ki zaradi specifičnih dogodkov (npr. specifičnih likvidnostnih potreb izdajatelja vrednostnega papirja, nezmožnosti dostopa izdajatelja do mednarodnih finančnih trgov...) predstavljajo ugodno kratkoročno investicijsko priložnost z vidika razmerja med pričakovanim donosom in tveganjem.

Upravljavka lahko vlaga neposredno v **nepremičnine** samo v Republiki Sloveniji, v enote ali delnice odprtih ali zaprtih investicijskih skladov, ki sredstva vlagajo v nepremičnine, pa tudi zunaj Republike Slovenije.

Upravljavka vlaga sredstva podsklada v **tvegani kapital** praviloma posredno prek kvalificiranih skladov tveganega kapitala oziroma zaprtih investicijskih skladov, ki sredstva vlagajo v tvegani kapital.

Dokler je izpostavljenost podsklada do posamezne vrste naložb nizka, se vanje praviloma vlaga posredno prek naložb v investicijske sklade, ki vlagajo v to vrsto naložb, saj se tako doseže dobra razpršenost naložb.

Odmik od ciljne strukture portfeljev je dovoljen v okviru definiranih odstopanj znotraj investicijske politike, določene na internih organih upravljavca, upošteva tržna pričakovanja analitikov ter upravljavcev, ki z aktivno politiko upravljanja naložb te ustrezno usklajujejo.

Upravljavka si prizadeva, da pri nakupih in prodajah finančnih naložb za podsklad zagotovi najbolj optimalno izvedbo posla in doseže najboljši možen rezultat glede na cene instrumentov, stroške posla, hitrost in verjetnost izvršitve naročila za trgovanje ter zanesljivo poravnavo posla. Pri trgovanju se upoštevajo še vrednost in značilnost naročila ter druge okoliščine, pomembne za izvršitev naročila na način, ki je za podsklad najbolj ugoden.

V primerih, ko se izvaja trgovanje z isto naložbo tako na podskladu kot za lastni račun upravljavke in ko se lahko upravičeno domneva, da bo zaradi slabe likvidnosti naložbe transakcija izvedena pod različnimi pogoji, mora upravljavka izvesti transakcijo najprej za račun podsklada in šele nato za lastni račun (pravilo o preprečevanju konflikta interesov).

3. Upravljanje tveganj

Tveganje pomeni verjetnost, da se bo zaradi kakšnih zunanjih ali notranjih dejavnikov, zgodila določena škoda oziroma kakršenkoli drug negativen izid. Tveganje je tudi možnost, da izid ne bo takšen, kot je bil predviden. Upravljanje tveganj obsega ugotavljanje, merjenje oziroma ocenjevanje, obvladovanje in spremljanje tveganj, vključno s poročanjem o tveganjih, ki jim je, ali bi jim lahko bil izpostavljen podsklad pri svojem poslovanju.

Tveganje spremembe tržne vrednosti lastniških finančnih instrumentov

Tveganje spremembe tržne vrednosti lastniških finančnih instrumentov je največje tveganje, ki mu je izpostavljen Dinamični podsklad javnih uslužbencev.

Tveganje spremembe tržne vrednosti lastniških finančnih instrumentov se meri z uporabo modela tvegane vrednosti (VaR)⁴ in izračuni kazalnikov tveganja (standardni odklon, koeficient beta, koeficient korelacije). Dodatno se izračunavajo tudi kazalniki, ki merijo donosnost, prilagojeno za tveganja (Sharpov koeficient, Treynorjev koeficient in informacijski koeficient).

Tveganje se obvladuje predvsem z visoko stopnjo diverzifikacije naložb, s preverjanjem skladnosti naložb z naložbeno politiko in z uporabo izvedenih finančnih instrumentov.

Likvidnostno tveganje

Osnova za ugotavljanje likvidnostnega tveganja je tekoče spremljanje likvidnosti posameznih vrednostnih papirjev v povezavi z gibanjem tržnih cen in obsegom transakcij.

Indikatorji likvidnostnega tveganja, ki se spremljajo, so spremljanje denarnih in dodatnih likvidnih sredstev, zahtev za izplačila iz podsklada oziroma prenos med podskladi, ugotovljeno (pomembnejše) zmanjšanje splošne likvidnosti kapitalskega trga ali njegovega posameznega segmenta, razlika med povpraševano in ponujeno ceno posameznega vrednostnega papirja, število dni trgovanja naložbe glede na vse dneve trgovanja v letu, letni obrat na borzi, ustvarjeni povprečni dnevni promet z vrednostnim papirjem, merjen vrednostno, in velikost izdaje vrednostnega papirja.

Likvidnostno tveganje se upravlja dnevno, z uravnavanjem likvidnosti naložb, ob upoštevanju likvidnosti kapitalskih trgov, stroškovne učinkovitosti in omejitev naložbene politike ter s smiselno uporabo instrumentov denarnega trga.

Tveganje spremembe deviznih tečajev

Osnova za merjenje tveganja spremembe deviznih tečajev je spremljanje in izračunavanje izpostavljenosti sredstev podsklada do posameznih valut.

Metoda za ugotavljanje valutnega tveganja je tekoče spremljanje nihanja deviznih tečajev.

Valutno tveganje naložb podsklada se obvladuje predvsem z valutno usklajenostjo finančnih naložb z obveznostmi, z ustrezno valutno diverzifikacijo in uporabo izvedenih finančnih instrumentov.

Tveganje naložb v nepremičnine

Osnova za ugotavljanje tveganja naložb v nepremičnine je spremljanje in izračunavanje izpostavljenosti podsklada do posameznih naložb v nepremičnine, spremljanje zasedenosti nepremičnin in spremljanje tekočih stroškov ter stroškov investicijskega vzdrževanja.

Občutljivost naložb v nepremičnine se meri z rednim preverjanjem iztržljive vrednosti nepremičnine (spremljanje javnih baz in vrednotenje nepremičnine ...), s spremljanjem statističnih podatkov nepremičninskega trga, s spremljanjem tekoče donosnosti, trenutnih cen na trgu za nove investicije ... Dodatno se spremljajo bonitetne ocene najemojemalca, zamude pri plačilih, zasedenost

⁴ VaR (Value at Risk) – predstavlja maksimalno pričakovano izgubo tržne vrednosti naložb, ki jo le-ta lahko utрпи ob določenih predpostavkah. Uporablja se metoda »Monte Carlo« ob izbranih parametrih, 95% stopnja zaupanja in dvotedenski časovni horizont.

nepremičnin in stroškov, ki bremenijo lastnika, opravlja pa se tudi primerjalna analiza stroškov investicijskega vzdrževanja.

Ukrepi za obvladovanje tveganja naložb v nepremičnine zajemajo: upravljavka zagotovi vknjižbo lastninske pravice v zemljiško knjigo v korist podsklada, diverzifikacija naložb, aktivno razpolaganje z nepremičninami in ureditev najemnega razmerja, ki omogoča neposredno izvršljivost izselitve neplačnika.

Tveganje naložb v investicijske sklade, ki vlagajo v nepremičnine

Osnova za ugotavljanje tveganja naložb v investicijske sklade, ki vlagajo v nepremičnine, je spremljanje in izračunavanje izpostavljenosti sredstev podsklada do posameznih naložb v investicijske sklade, ki vlagajo v nepremičnine.

Kazalniki, ki odražajo občutljivost naložb v investicijske sklade, ki vlagajo v nepremičnine, so standardni odklon, koeficient korelacije in koeficient beta. Poleg tega pa se kot merilo tveganosti uporablja tudi model tvegane vrednosti (VaR).

Ukrepi za obvladovanje tveganja naložb v investicijske sklade, ki vlagajo v nepremičnine zajemajo predvsem: diverzifikacijo naložb, preverjanje skladnosti naložb z naložbeno politiko in izbiro dokazano uspešnega upravljavca investicijskega sklada, ki vlaga v nepremičnine.

Tveganje naložb v sklade tveganega kapitala

Z naložbami v tvegani kapital so povezana številna tveganja, med katerimi so najpomembnejša tveganje denarnega toka, likvidnostno tveganje, tveganje vrednotenja, valutno tveganje, tveganje spremembe naložbene politike in tveganje kakovosti upravljavke.

Ukrepi za obvladovanje tveganja naložb v sklade tveganega kapitala so povezani predvsem z izbiro dokazano uspešnega upravljavca sklada tveganega kapitala, izbiro sklada s krajšo dobo vračila, izbiro sklada z dobro diverzifikacijo naložb in izbiro sklada s transparentnim vrednotenjem.

Obrestno tveganje

Obrestno tveganje se ugotavlja na podlagi spremljanja in izračunavanja izpostavljenosti do obrestno občutljivih finančnih instrumentov (po razredih ročnosti, po trajanju, po načinu vrednotenja ...).

Obrestno tveganje se meri z analizo občutljivosti in z izračunavanjem kazalnikov, ki odražajo občutljivost finančnih instrumentov na spremembe tržnih obrestnih mer (Modified Duration, Duration Beta).

Obrestno tveganje se upravlja predvsem s spremembami strukture naložb, s katerimi se prilagaja trajanje portfelja, s prestrukturiranjem naložb iz naložb s fiksno obrestno mero v naložbe s spremenljivo obrestno mero ali obratno, z razporeditvijo naložb v razred finančnih naložb v posesti do zapadlosti in z uporabo izvedenih finančnih instrumentov.

Kreditno tveganje

Osnove za ugotavljanje kreditnega tveganja so pogodbeni ali druga pravna razmerja z nasprotnimi strankami, bonitetne ocene izdajateljev finančnih instrumentov in izpostavljenost podsklada do posamezne osebe oziroma skupine oseb, ki so med seboj povezane tako, da predstavljajo eno samo tveganje.

Kreditno tveganje se obvladuje s skrbnim izborom partnerjev, preverjanjem njihove bonitete ter z razpršitvijo naložb glede na izdajatelje, panoge in geografska področja. Za namen varovanja pred kreditnim tveganjem se lahko uporabijo tudi izvedeni finančni instrumenti.

Operativno tveganje

Operativna tveganja je mogoče v večini primerov oceniti le kvalitativno. Če je tveganje merljivo, se izrazi tudi kvantitativno oziroma vrednostno.

Operativno tveganje se obvladuje z ustrezno informacijsko podporo, ki vključuje kontrolne mehanizme (npr. logične kontrole), z ustreznimi notranjimi procesi, ki med drugimi vključujejo tudi kontrolne funkcije, z zadostnimi resursi za izvedbo aktivnosti, z izobraževanjem zaposlenih in drugimi ukrepi.

4. Dostopnost Izjave o naložbeni politiki

Izjava o naložbeni politiki Dinamičnega podsklada javnih uslužbencev je zavarovancem oziroma članom na njihovo zahtevo brezplačno na razpolago na sedežu upravljavca.

Izjava o naložbeni politiki Dinamičnega podsklada javnih uslužbencev je na razpolago javnosti tudi na spletni strani Modre zavarovalnice, d. d., na naslovu www.modra.si

5. Osebe odgovorne za sprejem Izjave o naložbeni politiki

Organizacijska enota upravljavca, pristojna za upravljanje in izvajanje s pokojninskim načrtom določene naložbene politike Modrega dinamičnega podsklada, je Sektor za upravljanje premoženja.

Za pregled vsebine izjave o naložbeni politiki je odgovorna:

mag. Alenka Čok Pangeršič
izvršna direktorica Sektorja za upravljanje premoženja

Za sprejem izjave o naložbeni politiki je odgovorna uprava upravljavca:

Borut Jamnik
predsednik uprave

mag. Matija Debelak
član uprave